

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประสบการณ์ของสตรีวัยรุ่นที่เสพติดแอมเฟตามีน ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติจากสตรีที่เข้ารับการบำบัดรักษาการเสพติดแอมเฟตามีนในศูนย์บำบัดยาเสพติดภาคเหนือ ที่มีความยินดีให้ความร่วมมือในการเป็นผู้ให้ข้อมูลจำนวน 11 ราย การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2546 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2547 วิธีการเก็บข้อมูลเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกด้วยคำถามปลายเปิดแบบกึ่งมีโครงสร้าง และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม มีการบันทึกเทปไว้ในขณะสัมภาษณ์ ผู้วิจัยติดตามสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปในระยะแรกเพื่อขอความร่วมมือและสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูล จากนั้นทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายละเอียด 1-3 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลา 45 – 90 นาที นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ให้การดูแลผู้ให้ข้อมูล ซึ่งจะมีการจดบันทึกภาคสนามจากสิ่งที่สังเกตพบเพื่อตรวจสอบความตรงกันของข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวผู้วิจัย ที่ผ่านการเรียนในกระบวนวิชาระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการวิจัยทางการพยาบาลและการประยุกต์ และฝึกฝนทักษะเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ยังมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แนวคำถามในการสัมภาษณ์ และแบบบันทึกภาคสนาม แนวคำถามในการสัมภาษณ์สร้างขึ้นจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลสตรี 1 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและนำไปทดลองใช้กับสตรีวัยรุ่นที่เสพติดแอมเฟตามีน 1 รายก่อนนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้มีความครอบคลุม และชัดเจนในการสื่อความหมาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาแล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเองทุกขั้นตอนตลอดระยะเวลาการทำวิจัยซึ่งมีการตรวจสอบและได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นระยะๆ ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติบรรยายและร้อยละ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอแนวเรื่องด้วยการพรรณนา

ผลการวิจัย

การศึกษานี้ผู้ให้ข้อมูลได้ถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับการเสพติดแอมเฟตามีน ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นดังนี้ คือ 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มเสพติดแอมเฟตามีน ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน 2) ปฏิกริยาจากการเสพติดแอมเฟตามีนที่มีผลต่อร่างกาย จิต และอารมณ์ 3) ผลกระทบจากการเสพติดแอมเฟตามีนต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม 4) การเข้ารับการบำบัดรักษา ประกอบด้วย เหตุผลที่เข้ารับการบำบัด ความต้องการความช่วยเหลือ และการวางแผนชีวิตหลังการบำบัด

1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มเสพติดแอมเฟตามีน

1.1 ปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งพบว่ามีผลเกี่ยวข้องกับการทำให้สตรีวัยรุ่นมีการเริ่มใช้แอมเฟตามีน ทั้งในด้านของการที่ต้องอยู่ในสภาวะที่ครอบครัวแตกแยกทำให้ผู้ให้ข้อมูลต้องอยู่ตามลำพัง ขาดความอบอุ่น และรู้สึกอ้างว้างโดดเดี่ยว ลักษณะการเลี้ยงดูภายในครอบครัว การได้รับความกดดันจากครอบครัว ขาดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

1.2 ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะเพื่อนที่มีการเสพติดแอมเฟตามีนทำให้ถูกชักชวนให้เสพ หรือถึงแม้จะไม่ถูกชักชวนแต่เริ่มเสพเพราะความอยากรู้อยากลอง

2 ปฏิกริยาจากการเสพติดแอมเฟตามีน

2.1 ปฏิกริยาต่อร่างกาย เกิดขึ้นภายหลังที่สตรีวัยรุ่นเสพติดแอมเฟตามีนทั้งทางร่างกาย ทางจิต และอารมณ์ ซึ่งปฏิกริยาทางบวกต่อร่างกายจะทำให้รู้สึกกระตือรือร้น กระชุ่มกระชวย ส่วนปฏิกริยาทางลบต่อร่างกายจะทำให้ผู้เสพติดนอนไม่หลับติดต่อกันหลายวัน ไม่รู้สึกอยากรับประทานอาหาร และเมื่อมีการเสพติดต่อเนื่องเป็นเวลานานจะพบอาการแสดงของการเสพติดแอมเฟตามีนที่ชัดเจน เช่น ภาวะที่ร่างกายซูบโทรม ผอม ขอบตาดำคล้ำ สีหน้าไม่สดชื่น เป็นต้น

2.2 ปฏิกริยาทางจิต สตรีวัยรุ่นที่เสพติดแอมเฟตามีนในระยะแรกที่เริ่มเสพเมื่อเสพแล้วจะทำให้รู้สึกอารมณ์ดี สดชื่น แจ่มใส ลืมความเครียดในจิตใจได้ชั่วคราว และเมื่อมีการเสพติดแอมเฟตามีนปฏิกริยาที่เกิดขึ้นทางจิตจะแสดงออกในทางลบ ได้แก่ การเห็นภาพหลอนต่างๆ ความรู้สึกหวาดระแวงสิ่งรอบตัว คิดไปเองกลัวว่าจะมีคนมาทำร้าย กลัวถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม หรืออาจมีร่วมกับอาการหูแว่ว

2.3 ปฏิภิธิยาต่ออารมณ์ ทำให้ผู้เสพมีอารมณ์หงุดหงิดง่าย อารมณ์ร้อนมากขึ้น ก้าวร้าวมากขึ้น บางรายอาจมีความรุนแรงถึงขั้นทำร้ายตนเอง ทำร้ายหรือทะเลาะวิวาทกับบุคคลอื่น นอกจากนั้นฤทธิ์ของแอมเฟตามีนยังทำให้มีอารมณ์แปรปรวน บางครั้งอารมณ์ดีบางครั้งอารมณ์ร้าย บางครั้งรู้สึกซึมเศร้า หรือไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้

3 ผลกระทบจากการเสพแอมเฟตามีน

3.1 ผลกระทบต่อตนเอง ด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศพบว่าบางส่วนใช้เวลาหลังการเสพแอมเฟตามีนในการมีเพศสัมพันธ์ การขายบริการทางเพศเพื่อนำเงินมาเสพ การมีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกกับแอมเฟตามีนเมื่อไม่มีเงินซื้อเสพ ในด้านการศึกษาศตริวิยรุ่นจะไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควรและต้องหยุดเรียนในที่สุด การเสพติดแอมเฟตามีนยังชักนำให้ศตริวิยรุ่นเข้าสู่กระบวนการค้าแอมเฟตามีน และในที่สุดจะถูกจับกุมทั้งในลักษณะผู้เสพและผู้ค้า

3.2 ผลกระทบต่อครอบครัว การศึกษาในครั้งนี้พบว่าศตริวิยรุ่นที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเสพติดแอมเฟตามีนจะให้ความสนใจกับครอบครัวน้อยลง และใช้เวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อนมากขึ้น

3.3 ผลกระทบต่อสังคม จากการศึษาครั้งนี้พบว่าศตริวิยรุ่นที่เสพติดแอมเฟตามีนจะไม่อยากให้บุคคลในสังคมทราบว่าเสพติด และบางส่วนถูกสังคมรังเกียจจึงมักจะแยกตัวอยู่กับกลุ่มเพื่อนที่เสพติดด้วยกัน และผลกระทบในด้านมุมมองของบุคคลในสังคมในด้านความแตกต่างระหว่างเพศของการเสพติดแอมเฟตามีนที่มีต่อศตริวิยรุ่นเป็นทางลบมากกว่าวิยรุ่นชาย

4 การเข้ารับการบำบัด

4.1 เหตุผลที่เข้ารับการบำบัดรักษา ศตริวิยรุ่นส่วนใหญ่เข้ารับการบำบัดรักษาเนื่องจากถูกจับกุมดำเนินคดีทั้งในลักษณะผู้เสพและผู้ค้า

4.2 ความต้องการการช่วยเหลือ ศตริวิยรุ่นที่เสพติดแอมเฟตามีนมีความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลต่างๆ ในขณะที่เข้ารับการบำบัดเพื่อให้สามารถประสบความสำเร็จในการเลิกเสพแอมเฟตามีน ซึ่งแบ่งความต้องการจากบุคคลใน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มของบุคคลในครอบครัว กลุ่มของบุคคลอื่นในสังคม และกลุ่มของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งสิ่งที่ศตริวิยรุ่นต้องการจากบุคคลต่างๆ จะเป็นเรื่องของความรัก กำลังใจ การให้อภัย และการปฏิบัติที่เหมาะสม

4.3 การวางแผนชีวิตหลังการบำบัด ความตั้งใจภายหลังเสร็จสิ้นการบำบัดของศตริวิยรุ่นที่เสพติดแอมเฟตามีน เมื่อเข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่มีความตั้งใจที่จะเลิกเสพให้ได้เด็ดขาด และวางแผนการดำเนินชีวิตเพื่อไม่ให้มีโอกาศกลับไปเสพ ในกรณีที่ยังไม่แน่ใจว่าจะเลิก

ศพได้จะเกี่ยวข้องกับการแสดงออกของบุคคลในครอบครัวที่จะเป็นแรงผลักดันให้สตรีวัยรุ่นกลับไปเสพซ้ำได้อีก

ข้อจำกัดของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาในสตรีวัยรุ่นที่เสพยาโคเคนเพียงอย่างเดียว ซึ่งผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษามีจำนวนน้อยและบางช่วงเวลาไม่มีกลุ่มตัวอย่างให้เก็บข้อมูล ทำให้ไม่สามารถคัดเลือกเฉพาะสตรีวัยรุ่นที่มีการเสพยาโคเคนเพียงอย่างเดียวได้ รวมทั้งการศึกษานี้เป็นการศึกษาย้อนหลัง ดังนั้นการระบุช่วงเวลาของประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจึงยังไม่ชัดเจน อาจเกิดอคติหรือความผิดพลาดเกี่ยวกับข้อมูลบางอย่างได้ เช่น การไม่ได้ถามหรือประเมินข้อมูลบางอย่าง หรือข้อมูลบางส่วนไม่ได้ระบุไว้ในเวชระเบียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงประสบการณ์ของสตรีวัยรุ่นที่เสพยาโคเคนในด้านต่างๆ ประกอบด้วย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มเสพยาโคเคน พฤติกรรมจากการเสพยาโคเคน ผลกระทบจากการเสพยาโคเคน และการเข้ารับการบำบัดรักษา ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล ดังนี้

1. พยาบาลควรตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันสตรีวัยรุ่นจากสาเหตุที่นำมาสู่การเสพยาโคเคน โดยการให้ความรู้แก่ครอบครัวและสตรีวัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องของการเสพยาโคเคน และวิธีการปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยงสาเหตุชักนำต่างๆ
2. พยาบาลควรประสานความร่วมมือกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสตรีวัยรุ่นที่เสพยาโคเคน เช่น ครู เจ้าหน้าที่ทางสาธารณสุข เป็นต้น เพื่อให้การเข้าถึงบริการสุขภาพของสตรีวัยรุ่นกลุ่มนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ที่เป็นผลมาจากการเสพยาโคเคน
3. พยาบาลควรจัดบริการทางด้านสุขภาพแก่กลุ่มสตรีวัยรุ่นเพื่อป้องกันการเสพยาโคเคน เช่น การบรรยายให้ความรู้ในสถานศึกษา การสร้างระบบการให้คำปรึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาติดตามการกลับไปเสพแอมเฟตามีนซ้ำของสตรีวัยรุ่นนภายหลังจากได้รับการบำบัดรักษา
2. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาเครือข่ายการให้บริการทางด้านสุขภาพ และการให้การปรึกษาแก่สตรีวัยรุ่นเพื่อป้องกันการเสพยาแอมเฟตามีน และให้การช่วยเหลือเมื่อมีการเสพยา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved